

DE DEBATA

‘Als je het anders wilt, moet je het gewoon anders doen’

Het adagium *Virtus nobilet is* vervangen door een nieuw devies: *vrije tijd adelt!* Maar geldt dat ook voor de advocatuur en de rechterlijke macht? Over de zoektocht naar het evenwicht tussen werk en vrije tijd.

Martine Goosens
freelance journalist

Mr. Jannie Hommes (47) is zelfstandig gevestigd in Charlois, Rotterdam, gespecialiseerd in sociale zekerheid en letstelschadezaken, dat laatste met name voor slachtoffers van seksueel misbruik. Hommes woont samen met Leo van Die (45), ook advocaat.

Zondagavond 20.30 uur. Hommes zit onderuitgezakt voor de televisie. ‘De zondagavond reserveren wij meestal voor elkaar. Ik vind het belangrijk dat we regelmatig tijd samen doorbrengen. We hebben allebei een druk bestaan, voor je het weet zie je elkaar nauwelijks. Leo leerde ik kennen op het advocatencollectief waar ik 14 jaar gewerkt heb. De karige vergoeding in de sociale advocatuur gaf discussie in de maatschap – moesten we nu commerciëler of niet? – en leidde er uiteindelijk toe dat ik met twee van de acht advocaten overbleef. Dat gebeurde precies in de periode nadat mijn zwaar demente moeder was overleden. Omdat ze op de wachtlijst stond voor een verpleeghuis heb ik twee jaar lang voor haar moeten zorgen. Ze deed gevaarlijke dingen thuis of doolde verward over straat. Omdat ze vlak bij kantoor woonde ging ik om de twee uur bij haar langs, even kijken of ze geen gekke dingen uithaalde. Tussendoor belden de burens om te zeggen dat ze toch weer buiten liep.

Die innerlijke strijd waar ik werkende vriendinnen met kinderen over hoorde maakte ik nu zelf mee. Zat ik net in een conclusie, moest ik weer op pad om mijn moeder te gaan zoeken. Uiteindelijk werkte ik nog maar drie korte dagen, de rest van de tijd zat ik bij haar. Nadat ze stierf ontbrak het mij aan energie om het collectief

opnieuw op te bouwen. Ik besloot er een jaartje tussenuit te gaan.

Vijfenvoertig was ik toen, een leeftijd waarop je stilstaat bij de vraag wat nu werkelijk belangrijk is in het leven. De langdurige en intensieve zorg voor mijn moeder was best zwaar, maar omdat zij zo veel liefde teruggaf realiseerde ik mij dat het leven meer biedt dan werken en maatschappelijk betrokken zijn. In die tijd hadden we ook een ‘weekendpleegkind’, een jongen van 8 die het thuis bij zijn moeder en jongere tweelingbroertjes niet al te best had en de weekenden bij ons was om tot rust te komen. Na twee jaar belandde hij in een soort loyaliteitscrisis waardoor hij intensieve therapie nodig bleek te hebben. De pleegzorgrelatie eindigde daardoor, het contact met hem ook. Dat werd in zijn belang geacht, maar makkelijk was het niet. Toch geldt voor ons allebei dat we nooit een ‘eigenkinderenwens’ gehad hebben. Zo rond de veertig kwam het moment waarop we er bewust voor gekozen hebben de kans op een kind definitief voorbij te laten gaan.

Na het sluiten van het advocatencollectief heb ik een jaar de tijd genomen om erachter te komen wat ik met de rest van mijn werkzame leven aanwilde. Al na een paar maanden kwam de energie terug en besloot ik dat ik advocaat wilde blijven. Ik heb hard moeten werken om het te worden. Mijn vader, die in de jaren zestig jaren met zijn kar langs de deur schoonmaakmiddelen verkocht, vond twee jaar hbs wel genoeg voor een meisje. Dus ging ik op 16-jarige leeftijd werken als typiste. Maar in de tijd van de dulle Mina’s werd ik als 23-jarige feministe

ILSA N S

Foto's: Peter van Breukelen

actief in de vrouwenbeweging. Demonstreren tegen de Abortuswet vond ik niet genoeg, vrouwendiscriminatie moest worden voorgelegd aan rechters. Terwijl ik full-time werkte als secretaresse bij een woningbouwvereniging haalde ik in de avonduren mijn vwo-diploma en ging ik in deeltijd rechten studeren. Negen jaar lang, vaak vier

avonden per week naar school. Op mijn 32e werd ik beëdigd. Eindelijk kon ik procederen over voor vrouwen discriminerende bepalingen in socialezekerheidswetgeving, geregeld met succes tot aan het Europese Hof. Door een tijdje niet te werken kwam ik erachter dat mijn motivatie voor het vak nog volop aanwezig was.

Deze keer wilde ik mijn werk kunnen inrichten zoals ik het zelf wilde, waarbij ik genoeg tijd over wilde hebben om van andere dingen te genieten. Dus huurde ik een kantoorpandje om de hoek, een monument uit 1812. De bovenste etage verhuurde ik aan het bedrijf van mijn twee buurvrouwen, die deskundigheid bevorderen op het gebied van drugshulpverlening. We werken nu soms samen, bijvoorbeeld als we Rotterdamse politieagenten trainen in het omgaan met huiselijk geweld.

Het advocatenwerk combineer ik met andere werkzaamheden. Zo heb ik in opdracht van het Clara Wichmann instituut de Zedenalmanak herschreven. Daar heb ik trouwens laatst minister Donner over benaderd. De uitgavenstop zou tot gevolg hebben dat de nieuwe teksten niet verschijnen. Nu zijn er Kamervragen over gesteld in de vaste Kamercommissie, ik hoop met het gewenste resultaat.

Toen ik begon als advocaat had ik ambities om hogerop te komen, nu wil ik ook vrij zijn om te kunnen doen wat ik verder nog belangrijk vind. Dat kan wandelen met de hond zijn, maar ook iets betekenen voor onze buurt. Advocaten kunnen soms zo zeuren over dat ze nergens aan toekomen, alleen maar hard werken en hun kinderen weinig zien. Werkende moeders hebben het misschien wel zwaarder, er wordt veel van ze verlangd en ze verwachten veel van zichzelf. Wat dat betreft heb ik misschien makkelijk praten. Maar bij veel advocaten spelen geld en status een rol. Uiteindelijk bepaal je zelf de prioriteiten. Dan maar wat minder rijk. Mijn motto is nu: Als je het anders wilt in je leven, moet je het gewoon anders doen! ■